

ÎNCHEIERE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătoria

Ion Druță
Mariana Pitic
Maria Ghervas

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Primăria comunei Stăuceni, reprezentată de avocatul Octavian Pașcan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Șveț împotriva Primăriei comunei Stăuceni cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Primăria comunei Stăuceni și s-a menținut hotărârea din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani

c o n s t a t ă:

La 26 octombrie 2017, Elena Șveț a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei com. Stăuceni cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, este proprietara a două terenuri învecinate, terenurile cu nr. cadastrale XXXXX cu suprafața de XXXXX ha și XXXXX cu suprafața de XXXXX ha, amplasate în com. Stăuceni, mun. Chișinău.

A menționat reclamanta că, deși destinația terenurilor este „pentru construcții”, la cererea adresată Primăriei Stăuceni prin care s-a solicitat eliberarea Certificatului de urbanism pentru proiectarea și construcția ulterioară a casei de locuit individuale, a anexat întregul set de acte cerute de Legea nr. 163 din 09 iulie 2010, însă până în prezent nu i s-a eliberat actul solicitat, Primăria făcând trimitere la faptul că, loturile se află în zona de protecție a cartierului „Bucovina” și nu sunt preconizate construcții de case locative și eliberarea Certificatului de urbanism pentru proiectare a caselor de locuit nu este posibilă.

În aceeași ordine de idei reclamanta a notat că, refuzul Primăriei în eliberarea, certificatului de urbanism pentru proiectare este neîntemeiat și se află în contradicție cu legislația în vigoare, încălcându-i flagrant dreptul de proprietate garantat prin art. 46 din Constituție și art.1 Protocolul 1 CEDO.

A invocat că, potrivit situației de la fața locului și a schemei amplasării, în jurul terenurilor care îi aparțin reclamantei, sunt construite case individuale, care sunt date în exploatare.

La 27 septembrie 2017 reclamanta a înaintat o cerere prealabilă, prin care a

solicitat Primăriei com. Stăuceni soluționarea amiabilă a chestiunii privind eliberarea pe numele Elenei Șveț a certificatului de urbanism, cu informarea despre necesitatea prezentării cărorva acte suplimentare, în caz de necesitate, însă prin răspunsul nr. 02/1-24/728 din 03 octombrie 2017, Primăria comunei Stăuceni a indicat că cererea cu privire la eliberarea certificatului de urbanism pentru proprietate a casei de locuit pentru loturile cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX a fost examinată, refuzând să emită actul solicitat și invocând prevederile art. 4 al Legii 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

În acest sens reclamanta a subliniat că, cele invocate în răspunsul contestat vin în contradicție cu însăși norma legală menționată, deoarece art. 4 alin. (7) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție prevede că, avizele solicitate de către emitent conform alin. (6) se vor elibera gratuit în cel mult 10 zile lucrătoare. În caz de depășire a termenului stabilit, avizul va fi considerat ca fiind pozitiv.

Totodată, a indicat reclamanta că, potrivit art. 4 alin. (1-3) al Legii nr. 163 din 09 iulie 2010, certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează în baza documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului de către organele locale de arhitectură și urbanism din cadrul administrației publice locale. (2) În lipsa documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului, emitentul este obligat să elaboreze, prin intermediul serviciilor sale abilitate, o schemă de amplasare a imobilului/terenului și a rețelelor edilitare, care, fiind avizată de către arhitectul-șef, organele supravegherii de stat (Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția de Mediu, organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor în comun cu serviciul de salvatori și pompieri), INCP "Urbanproiect" (pentru toate localitățile, cu excepția municipiului Chișinău), IMP "Chișinăuproiect" (pentru municipiul Chișinău), va servi drept temei pentru elaborarea și emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare. (3) Prezentarea spre avizare a schemelor de amplasare către organele supravegherii de stat și instituțiile menționate la alin. (2) se pune în seama emitentului.

În acest context, reclamanta a solicitat anularea răspunsului Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/728 din 03 octombrie 2017, prin care s-a refuzat Elenei Șveț eliberarea Certificatului de urbanism pentru proiectarea casei de locuit pe terenurile cu nr. cadastrale XXXXX și XXXXX, obligarea Primăriei comunei Stăuceni de a elibera certificatul de urbanism pentru proiectare Elenei Șveț, pentru construcția casei de locuit pe terenurile cu nr. cadastrale XXXXX cu suprafața de 0,0492 ha și XXXXX cu suprafața de 0,0492 ha, amplasate în com. Stăuceni, mun. Chișinău și încasarea cheltuielilor de asistență juridică din contul Primăriei comunei Stăuceni în beneficiul Elenei Șveț în sumă de 4000 lei.

Prin hotărârea din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea depusă de Elena Șveț, s-a anulat refuzul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/728 din 03 octombrie 2017, cu obligarea Primăriei comunei Stăuceni de a elibera certificatul de urbanism pentru proiectare Elenei Șveț, pentru construcția casei de locuit pe terenurile cu nr. cadastrale XXXXX cu suprafața de XXXXX ha și XXXXX cu suprafața de XXXXX ha, amplasate în com. Stăuceni, mun. Chișinău și s-a încasat de la Primăria comunei Stăuceni în folosul Elenei Șveț suma de 4000 lei cu titlu de asistență juridică.

Prin decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Primăria comunei Stăuceni și s-a menținut hotărârea din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 14 decembrie 2018 Primăria com. Stăuceni, reprezentată de avocatul Octavian Pașcan, a declarat recurs împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, recurentul a reiterat circumstanțele expuse în fața instanțelor ierarhic inferioare, insistând că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 3 și 4 din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, astfel că, pentru eliberarea certificatului de urbanism trebuie să fie întrunite două condiții cumulative, și anume, documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului să prevadă pentru zona solicitată construcția bunurilor imobile, iar, solicitantul să prezinte toate documentele stipulate în art. 3 din aceeași Lege.

Totodată, recurentul a notat că, era o altă situație, dacă Elena Șveț elabora un plan urbanistic de detaliu pentru terenurile sale, unde era indicată posibilitatea edificării construcțiilor, în pofida existenței unei râpe în acea zonă.

În acest context, recurentul a solicitat casarea deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 10 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea depusă Elena Șveț.

La 17 ianuarie 2019, în conformitate cu art. 439 alin. (2) din CPC, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs depusă de Primăria com. Stăuceni, Elenei Șveț, informând-o că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 15 februarie 2019 Elena Șveț a depus referință la recursul declarat de Primăria comunei Stăuceni, prin care a solicitat respingerea acestuia ca tardiv și inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 septembrie 2018.

În baza înscrisurilor anexate la materialele cauzei, Colegiul conchide că decizia contestată a fost expediată participanților la proces la 04 octombrie 2018 (f.d. 132), fiind recepționată de Primăria com. Stăuceni la 15 octombrie 2018 (f.d. 139), iar recursul a fost depus la 14 decembrie 2018 (f.d. 133).

În acest sens CtEDO a admis faptul că instituirea unor termene pentru sesizarea instanței este o cale de realizarea a unei bune administrări a justiției, cu condiția ca impunerea acestora să nu lezeze dreptul de acces la justiție în substanța sa. De aceea, Curtea a constatat că impunerea unui termen de recurs care să curgă de la data pronunțării hotărârii, pe care părțile nu o cunosc întotdeauna, și de la data depunerii hotărârii la greșea instanței care a pronunțat-o este dovada unui formalism excesiv care a condus la anularea, în substanță, a posibilității reclamantului de a sesiza o instanță.

Astfel, luând în considerare cele menționate, se consideră că cererea dedusă judecătii a fost declarată în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la

proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria comunei Stăuceni, reprezentată de avocatul Octavian Pașcan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decît condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Primăria comunei Stăuceni, reprezentată de avocatul Octavian Pașcan, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Primăria comunei Stăuceni, reprezentată de avocatul Octavian Pașcan, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Ion Druță

judecătorii

Mariana Pitic

Maria Ghervas